

Vliv kvality životního prostředí na výskyt a pravdivost meteorologických PRANOSTIK

Ovlivňuje kvalita životního prostředí v daném místě výskyt nejznámějších meteorologických pranostik a singularit? Platí tyto pranostiky ještě v dnešní době? Vytvořili se jejich výskyt v čase? Do srovnání jsme vybrali tři podobně populačně velká města České republiky. Z různých studií vyplývá, že k nejvíce znečištěným regionům patří Moravskoslezský kraj. Nejméně zasaženou oblastí jsou pak Jižní Čechy. U většiny charakteristik jsou sledovaným obdobím v letech 1962 až 2019.

ČESKÝ KRUMLOV

Jihočeský kraj
okres Český Krumlov
Počet obyvatel: 12 981
Nadmořská výška: 492 m n. m.
Rozloha: 22,17 km² *

LITOMYŠL

Pardubický kraj
okres Svitavy
Počet obyvatel: 10 378
Nadmořská výška: 330 m n. m.
Rozloha: 33,45 km²

BOHUMÍN

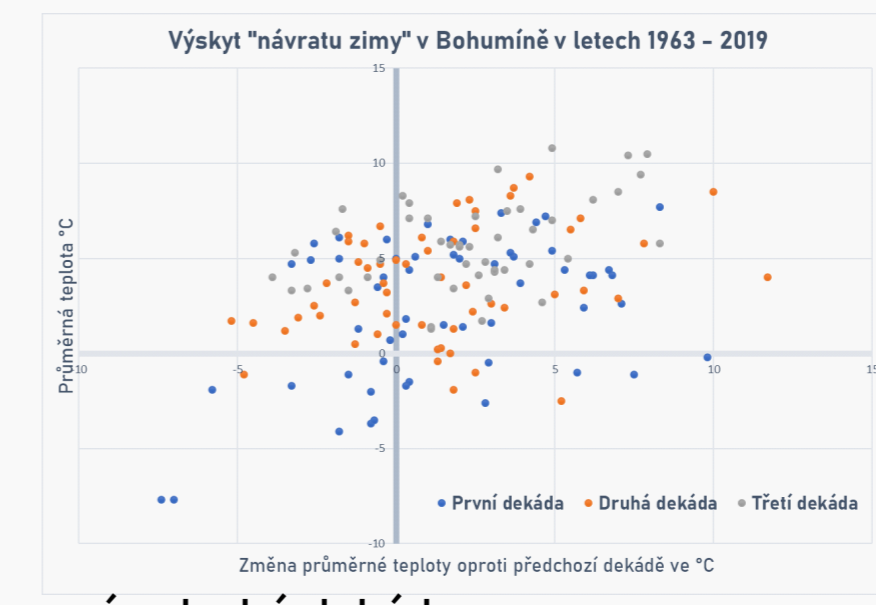
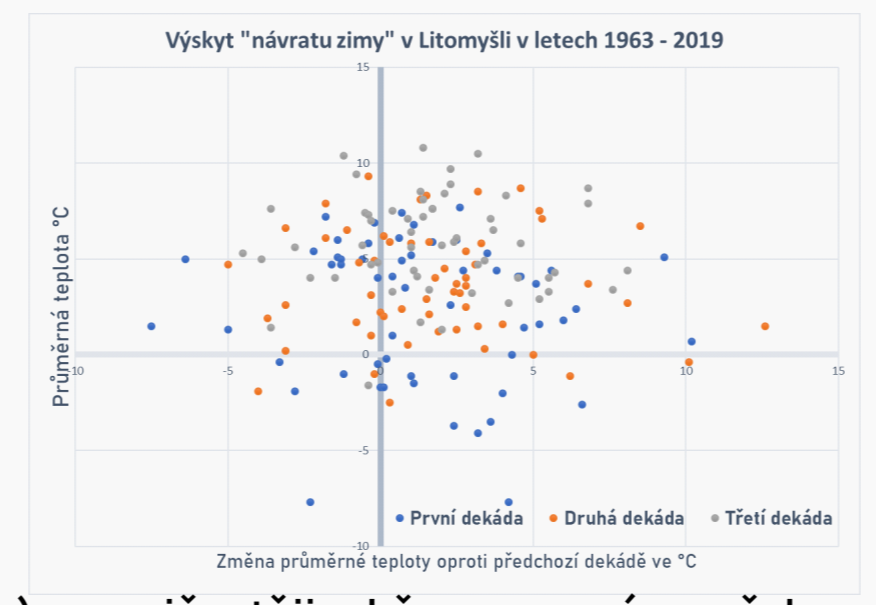
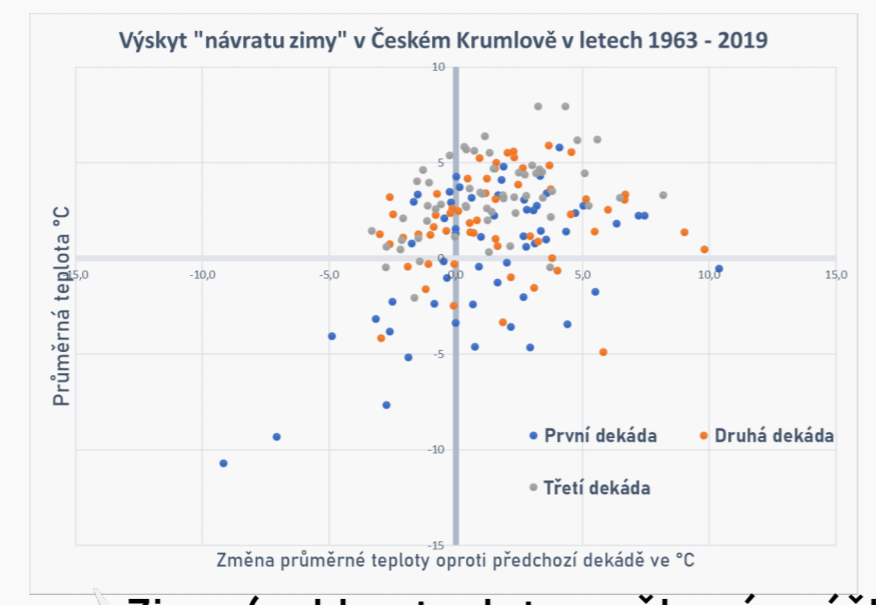
Moravskoslezský kraj
okres Karviná
Počet obyvatel: 20 518
Nadmořská výška: 198 m n. m.
Rozloha: 31,03 km²

SLOVNÍČEK POJMŮ

POČASÍ: okamžitý stav atmosféry v určitém místě a čase.
SINGULARITA: poměrně pravidelná odchylka od ročního chodu počasí.
SRÁŽKY: padající srážkové částice, dle skupenství rozlišujeme kapalné (děšť) a tuhé (sníh)
PRŮMĚRNÁ TEPLOTA: průměrná teplota vzduchu vypočtena z naměřených hodnot v 7, 14 a 21 hodin

BŘEZEN

10. - 15. 3.
BŘEZNOVÁ ZIMA
Vpády studeného vzduchu od severu přinášející srážky a chladné počasí.

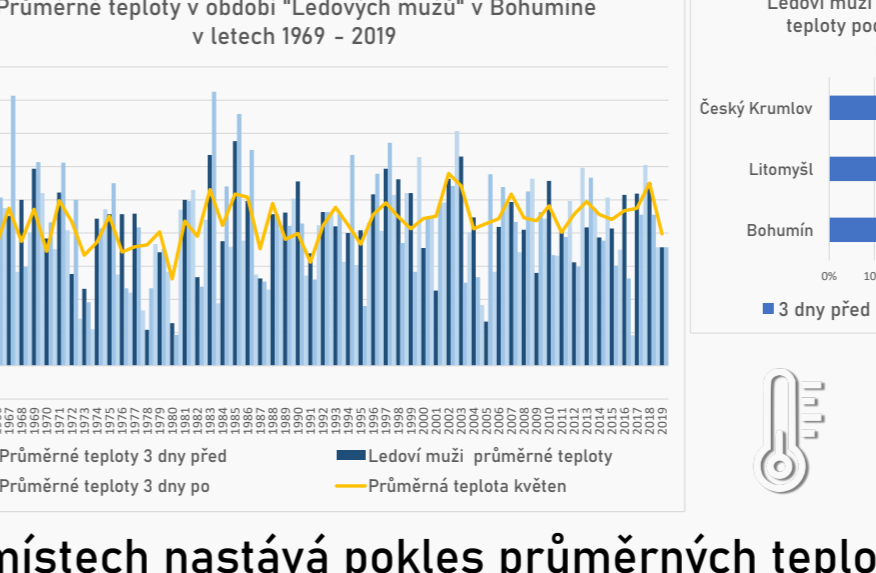
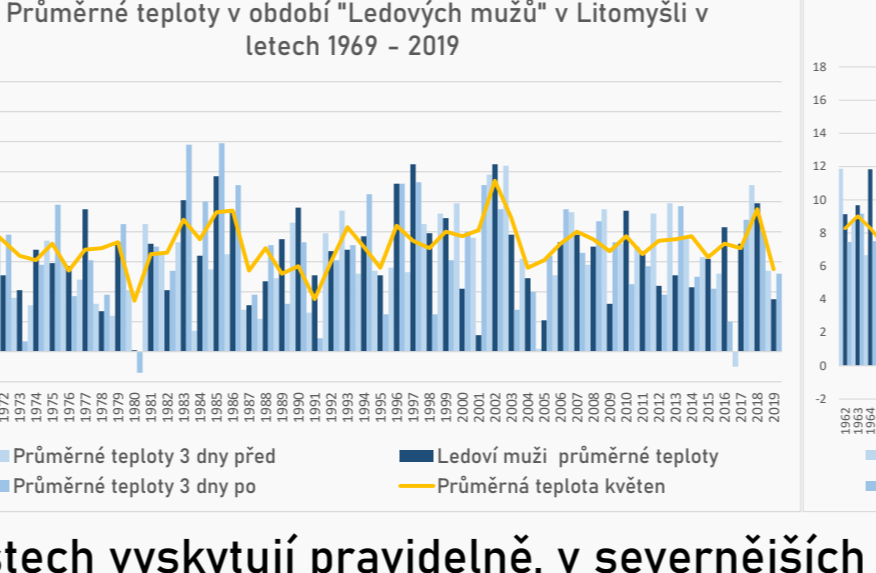
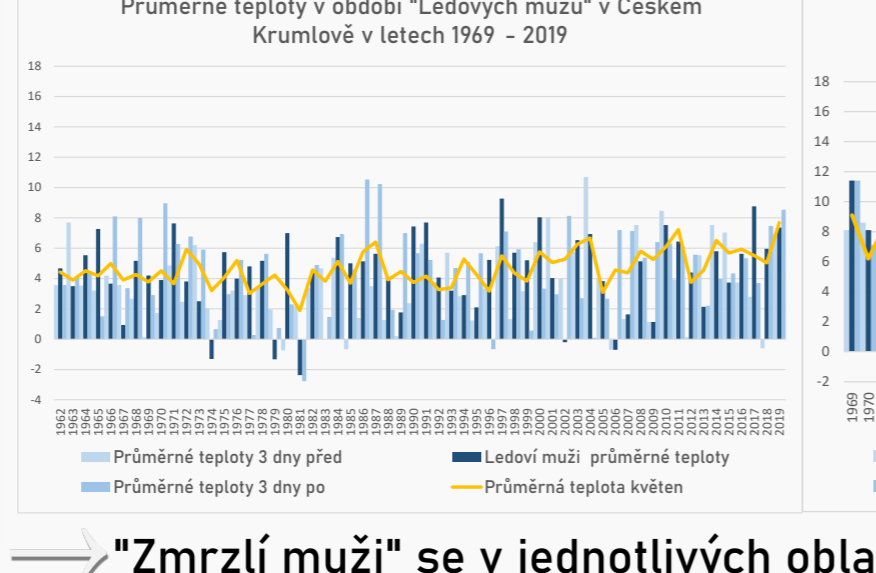
Březnový návrat zimy

	Český Krumlov			Litomyšl			Bohumín		
	D1	D2	D3	D1	D2	D3	D1	D2	D3
Průměrná teplota	0,2°C	1,9°C	3,2°C	1,2°C	3,0°C	4,7°C	2,3°C	3,6°C	5,8°C
Průměrný počet dní se sněžením	2,3	1,1	0,9	1,6	1,3	0,7	2,3	2,3	1,3
Nejnižší prům. teplota	-10,7°C	-4,9°C	-2,1°C	-8,7°C	-3,9°C	-3,3°C	-7,7°C	-2,5°C	-1,4°C
Nejnižší prům. teplota	-18,2°C	-10,8°C	-4,8°C	-21,3°C	-13,6°C	-13,7°C	-13,9°C	-6,1°C	-6,1°C
Nejvyšší prům. teplota	5,8°C	5,9°C	8,0°C	5,8°C	7,6°C	12,4°C	7,4°C	9,3°C	10,8°C
Max. průrůstek sněhové pokrývky na konci dekády	27 mm	19 mm	25 mm	13 mm	14 mm	9 mm	8 mm	10 mm	12 mm
Nejčastější den, kdy dochází k poklesu teploty	1.3.	11.3.	21.3.	1.3.	20.3.	21.3.	1.3.	11.3.	22.3.
Počet dní se sněžením	7 dní	8 dní	5 dní	8 dní	3 dny	9 dní	6 dní	6 dní	9 dní
	2006	2013	1975	2010	2010	2006	2010	1971	2010

Zima (pokles teploty, sněhové srážky) se nejčastěji v březnu vrací na přelomu první a druhé dekády.

KVĚTEN

12. - 14. 5.
LEDOVÍ MUŽI
Vpády studeného vzduchu severních směrů, přinášející chladné počasí a pokles teplot.

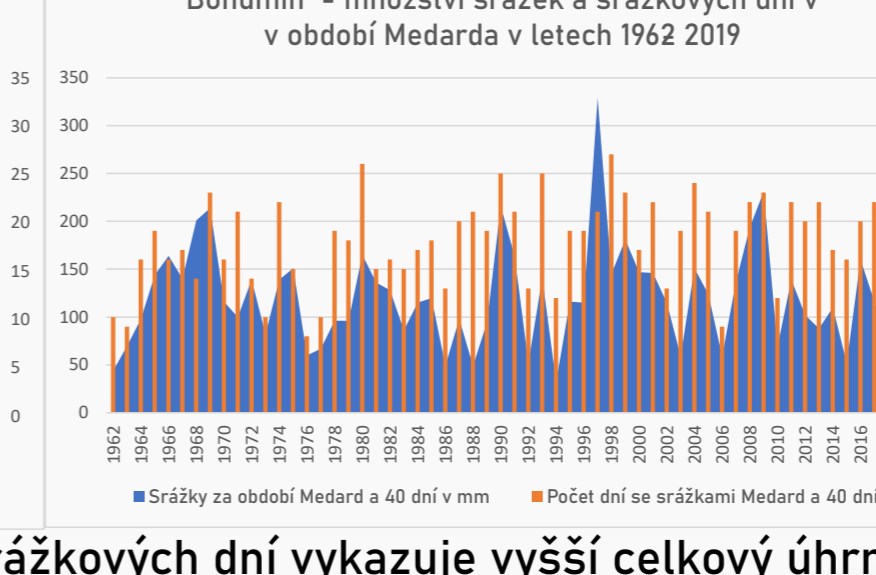
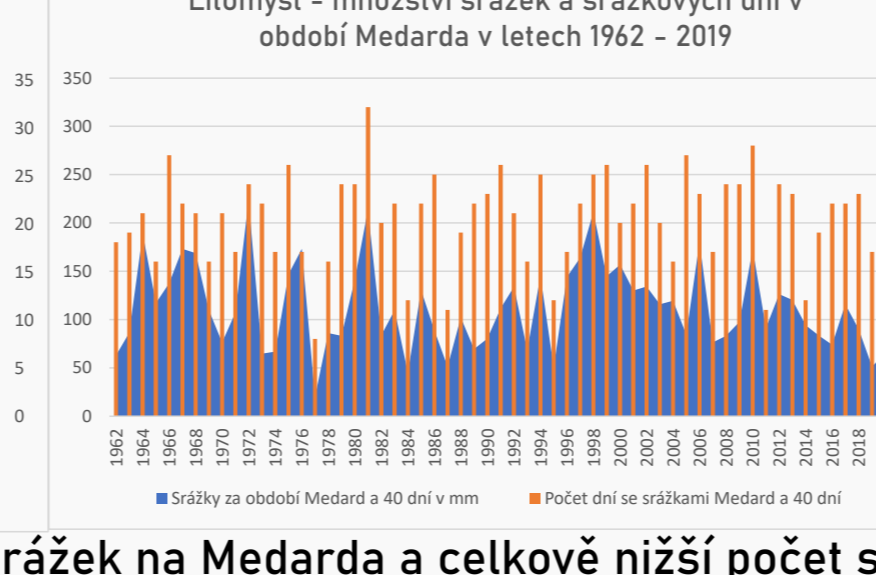
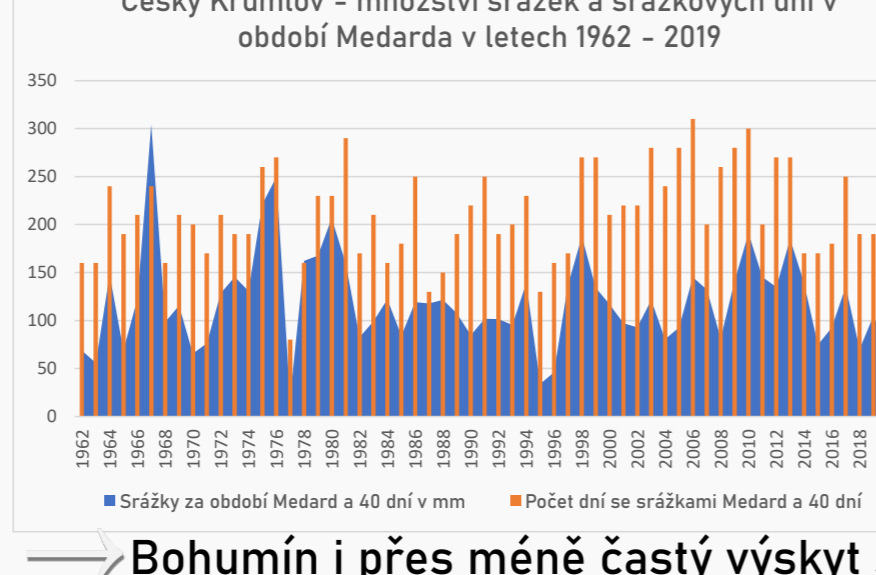
Medardovy rekordy

	Český Krumlov	Litomyšl	Bohumín
Celkové množství srážek v období Medarda	304,5 mm	223,4 mm	129 mm
Maximální počet dní se srážkami	31 dní	2005	27 dní
Maximální rozdílnost průměrného denního množství srážek Medard - rok	4,7 mm	1966	1,5 mm
Minimální rozdílnost průměrného denního množství srážek Medard - rok	-1,6 mm	1976	-1,3 mm

"Zmrzlí muži" se v jednotlivých oblastech vyskytují pravidelně, v severnějších místech nastává pokles průměrných teplot později.

ČERVEN

8. 6.
MEDARD
"Medardova kápe 40 dní kape." Chladné oblačné počasí s několika srážkovými vlnami a poklesem průměrných teplot.

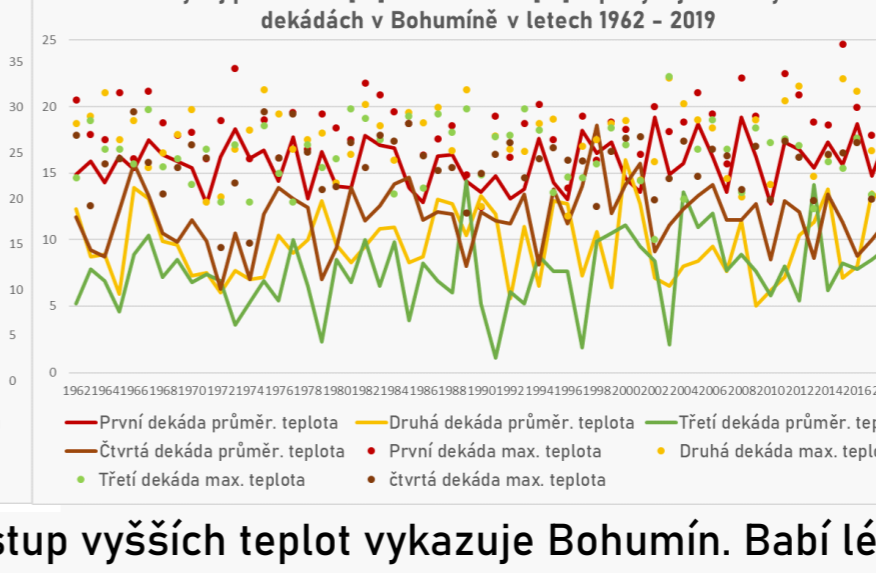
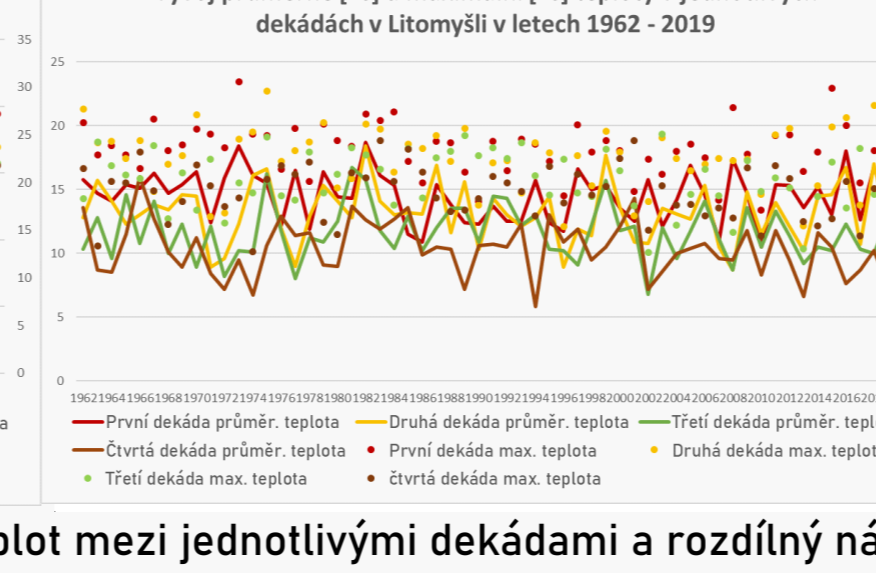
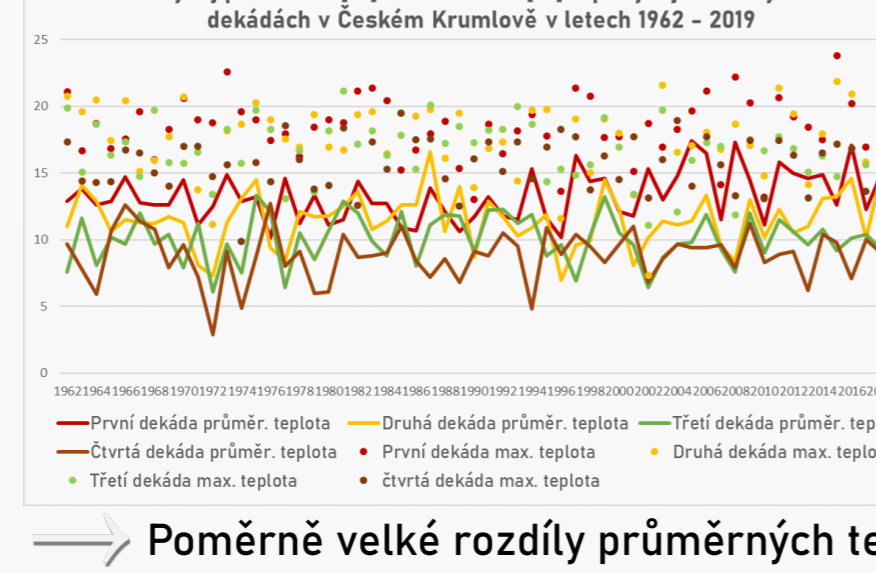
Medard srovnání vybraných ukazatelů v jednotlivých městech za období 1962 - 2019

	Český Krumlov	Litomyšl	Bohumín
Výskyt srážek	34	25	28
Průměr srážek v mm za celé období	127	109	104
Počet dní se srážkami	22	15	15
Průměr srážek v mm za rok	5,8	2,2	2,2

Bohumín i přes méně častý výskyt srážek na Medarda a celkově nižší počet srážkových dnů vykazuje vyšší celkový úhrn srážek za celé období.

ZÁŘÍ-ŘÍJEN

10. 9. - 10. 10.
BABÍ LÉTO
Převážně slunečné, málo větrné a přes den teplé počasí bez srážek.

Babí léto rekordy

dekáda	Český Krumlov	Litomyšl	Bohumín
Průměrná teplota	11,5°C	10,1°C	8,8°C
Průměrná teplota max.	16,6°C	13,3°C	12,7°C
Průměrná teplota min.	7,7°C	6,1°C	3,9°C
Průměrný počet dní se srážkami	4,6	3,9	4,2
Průměr denní srážky	1,7 mm	1,6 mm	1,7 mm
Max. teplota	30,6°C	28,6°C	27,3°C
Nejčastější den, kdy dochází k max. teplotě	11.9.	21.9.	3.10.

Poměrně velké rozdíly průměrných teplot mezi jednotlivými dekádami a rozdílný nástup vyšších teplot vykazují Bohumín. Babí léto se projevuje nejčastěji až ve 4. dekáde.

LISTOPAD

11. 11.
MARTIN
"Svatý Martin přijíždí na bílém koni" Období s výskytem první sněhové pokrývky.

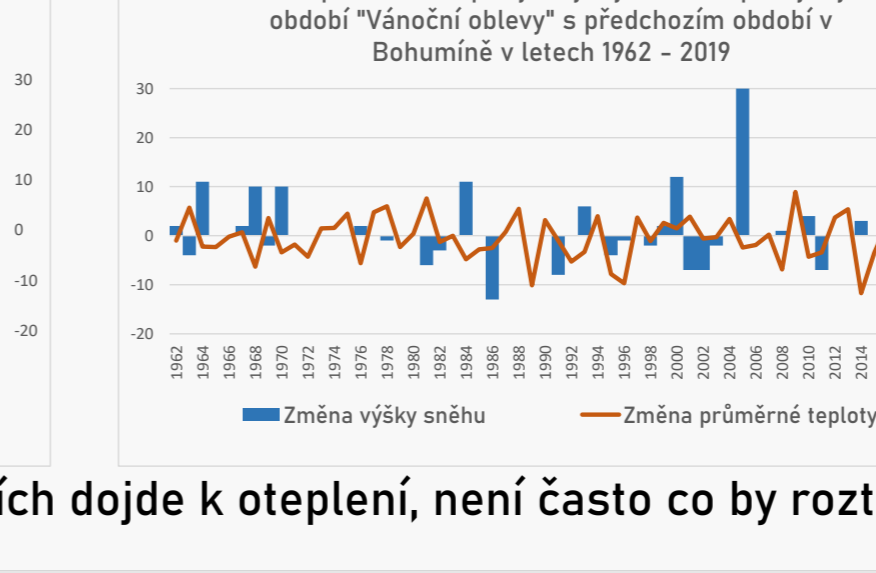
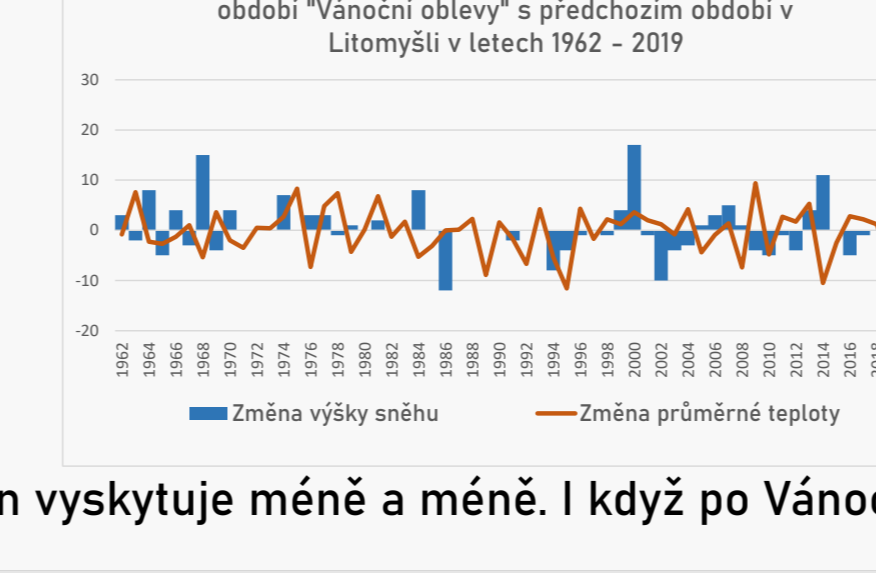
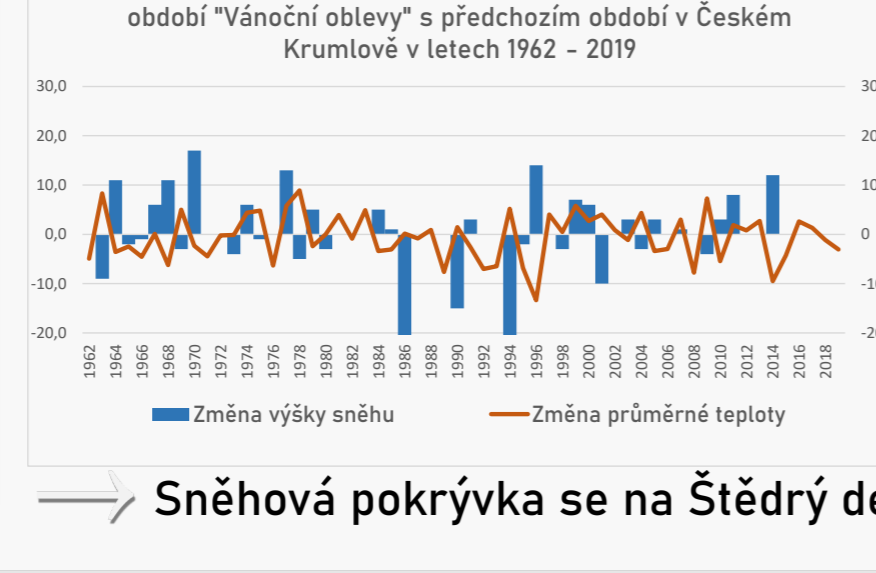
Vánoční obleva období 24. - 31. 12. rekordy

	Český Krumlov	Litomyšl	Bohumín
Průměrná teplota prosinec	-1,5°C	-0,8°C	0,3°C
Průměrná teplota období	-2,3°C	-1,3°C	-0,6°C
Maximální teplota	15,2°C	1983	14,2°C
Minimální teplota	-28,3°C	1996	-25,9°C
Průměrný počet dní se sněžením	2,5	4	2,7
Maximální počet dní se sněžením v období	7 dní	2005	7 dní
Maximální výška sněhu 24. 12.	48 mm	1969	22 mm
Maximální výška sněhu na konci období	42 mm	1969	19 mm

Sněhová pokrývka se na Štědrý den vyskytuje méně a méně. I když po Vánocích dojde k oteplení, není často co by roztávalo.

PROSINEC

24. - 31. 12.
VÁNOČNÍ OBLEVA
Vlhké a poměrně teplé počasí, díky proudění teplého mořského vzduchu od jihozápadu.

Bílá Vánoce - výskyt sněhové pokrývky 24. 12. v jednotlivých městech v letech 1962 - 2019

	Český Krumlov	Litomyšl	Bohumín
Výskyt sněhové pokrývky	27	31	19
Vánoční obleva - výskyt oblevy v období 24. 12. - 31. 12. v jednotlivých městech v letech 1962 - 2019	26	32	27

U většiny sledovaných ukazatelů vykazují výsledné hodnoty u Bohumína, který leží ze sledovaných měst v nejvíce znečištěném regionu, odlišné trendy a často i extrémní hodnoty, než jsou u ostatních měst. Vliv na výsledné hodnoty dohazují i další faktory, jako je zeměpisná šířka, členitost reliéfu, velikost městské zástavby a další. Ale je patrné, že kvalita životního prostředí (kvalita ovzduší) má velký vliv na výskyt a podobu jednotlivých meteorologických pranostik a singularit.

Zdroje a data: Denní data dle zákona 123/1998 Sb. Český hydrometeorologický ústav [online]. [cit. 2021-01-29]. Dostupné z: <https://www.chmi.cz/historicka-data/pocasi/denni-data/Denni-data-dle-z-123-1998-Sb>
*Některá chybějící data byla doplněna o údaje z meteorologické stanice Vyšší Brod, okres Český Krumlov. Grafy a data zpracována v MS Excel, grafická úprava a obrázky vytvořeny v Inkscape.